

Előfizetési díj:

Egészévre 4 ft., Félévre
2 ft., Negyedévre 1 ft.

Hirdetmények:

3 hasábos petítség egyszer
9 kr., többszöri hirdetésnél 7 kr., Bélyegdíj
30 kr.

Nyiltér petítsora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A Zalamegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmendetlen leveleket
csak ismert kezekről fo-
gadunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

Kataszteri ügy.

A kataszteri ügy gazdaközönségünket nem csak megye, de országsszerte most a legközelebről érdekelvén, nem teszünk talán felesleges munkát, ha a folyamatban lévő és a kataszteri hatóságok által tárgyalás alapjául kibocsátott táblás kimutatásokra a gazdaközönség figyelmét felhívjuk.

Midőn törvényhozó testületünk 1875. évben a VII. törvényt, melynek feladata a földadónak alapját képező kataszter rendezése, meghozta, szemé előtti kétségkívül azon nemes cél lebegett, mikép a kataszter alapját képező tiszta jövedelem az, melynek arányos fölosztása teszi lehetővé jövőben az adónak igazságos alapon való kivételét. E végből a törvény alapján szerveztek a kerületi, járási és községi kataszteri bizottságok, mely bizottságok mindegyikének körül van írva és tüzetesen meg van állapítva a maga joghatásköre. Hogy ezen bizottságok mennyire feleltek meg magasztos hivatásuknak, azt majdan az országos föld-adó kataszteri bizottság lesz hivatva megbírálni és eldönteni; mert szeretjük hinni, hogy a kerületi bizottságok kebelől kiküldött illetve kinevezett kir. becslobiztosok tulkapasai és az ezeknek eljárását istápoló kerületi bizottságok eljárása az országos bizottságok által lesznek módosítandók, mely módosításoknál irányadó elvül kétségkívül a járási bizottságoknak a községi bizottságok felszólamlása alapján hozott határozatai szolgálnak; mert hogy a törvény által kitűzött céltől eltérőleg jártak el a királyi becslobiztosok s ezek munkálatai alapján a kerületi kataszteri igazgatóságok is tévútra vezettek, a következőkben fogom világosan kimutatni.

A szombathelyi kataszteri kerület, melybe Zalamegye is tartozik, következő járásokból áll: szombathelyi, kőszegi, sárvári, vasvári, körmendi, szent-gothárdi, mura-szombati, z.-egerszegi, keszthelyi, nagy-kanizsai, tapolcazi, sümegi, csáktornyai, alsó-lendvai, letenyei, veszprémi, pápai,

devecseri, zirczi, győri, szent-mártoni, soproni, kapuvári, nagy-czenki és csepregi.

A ki ezen csoportosításra csak egy futó pillantást vet, azonnal belátja, hogy ezen csoportosítás már maga igazolja azt, hogy Zalamegye, melynek sem fekvése, sem földjeinek termő képessége Vas, Győr és Sopron megyékhez nem hasonlítható, a csoportosítással már szerencsétlen helyzetbe hozott. Sokkal igazságosabb lett volna Zalamegyét a pécsi kerületbe osztani, mert határa, termő-képessége a vele szomszédos Somogy megye területével leginkább azonos, így avval hasonlítva egybe, az igazságos arányt leginkább meg lehetett volna állapítani.

Állításom igazolásául szolgáljon a következő példa. Vasmegyében a szombathelyi járásban az összes művelési ág alatti birtok után előirányzott átlag tesz 5 fnt 8 krt, a kőszegiben 3 fnt 73 krt, sárváriiban 4 fnt 77 krt, vasváriiban 3 fnt 76 krt, körmendiben 3 fnt 59 krt, szent-gothárdiban 3 fnt 11 krt, mura-szombatiiban 3 fnt 31 krt; egybevéve az egész Vasmegyé területét, a fő átlaga tesz 3 fnt 89 krt. Zalamegyéből a zala-egerszegi járás átlaga 3 fnt 31 krt, keszthelyi 4 fnt 79 krt, kanizsai 6 fnt 18 krt, tapolcazi 4 fnt 17 krt, sümegi 4 fnt 62 krt, csáktornyai 4 fnt 89 krt, alsó-lendvai 3 fnt 43 krt, letenyei 3 fnt 99 krt tesz. Zalamegye összes átlaga tehát 4 fnt 42 kr. Veszprém megyében a veszprémi járás átlaga 4 fnt 47 kr, pápai 5 fnt 17 kr, devecseri 4 fnt 35 kr, zirczi 3 fnt 17 kr, tehát Veszprém megye összes átlaga 4 fnt 29 kr. Győr megyében a győri járásban 5 fnt 25 krt, a szent-mártoniban 5 fnt 32 krt tesz az előirányzott átlag s így a megye összes átlaga 5 fnt 48 kr. Sopron megyében a soproni járásban az előirányzott átlag 6 fnt 83 kr, a kapuváriiban 6 fnt 03 kr, a nagy-czenkiben 4 fnt 65 kr, a csepregiben 6 fnt 59 kr. és így Sopron megye előirányzott átlaga 6 fnt 02 kr. Somogy megye marczali járásának átlaga 5 fnt 03 kr, a csurgói járás átlaga 3 fnt 56 kr, tehát Somogy megye összes átlaga 4 fnt 24 krt tesz.

A részletesen felsorolt járásonkinti fokozaatok kimutatása — azt hisszük — eléggé igazolja a nagy aránytalanságot; mert az itt kimutatott átlagok tanúsága szerint Vasmegyé átlaga 3 fnt 89 kr, Zalamegyéjé 4 fnt 42 kr, Veszprémé 4 fnt 24 kr, Győré 5 fnt 48 kr, Soproné 6 fnt 20 kr, Somogy megyének átlaga pedig a felhozott két járás kimutatása szerint 4 fnt 24 kr.

Joggal kérdezhetjük ezek után, vajon a méltányosságnak legkisebb mérvben megfelelő-e az osztó igazsággal legkevésbé is összeegyeztethető-e ama visszas körülmény, hogy Zala- és Veszprém megyében, mint a szombathelyi kataszteri kerületben a leghégyesebb, következőleg a legterméketlenebb talajú vidéken az előirányzott átlag összeg magasabbra van felvéve, mint a kifizető buzatermő földekben gazdag Vasmegyé, főleg ha figyelembe vesszük ama fontos körülményt is, hogy Vasmegyét hosszabban és széles-ségében vasút szelvéen keresztül, a bécsi és általában a magyar termény piacához közelébb esik s így kevesebb költséggel szállíthatja terményét; e mellett jobb és biztosabb utakkal rendelkező, a szállítást minden időben eszközölheti, míg Zalamegyében az utak oly jó állapotban nem lévén, a szállítás időhöz van kötve s így korlátozva van, s e mellett a vasút mivel csekélyebb mértékben szeli át, ép ez okból a termény elszállítása költségesebb s így a befolyó haszon ehhez képest egyenlő termés esetében is csekélyebb, mint a szomszédos Vasmegyében, mely körülményt az átlag megállapításánál minden esetre figyelembe kellett volna venni.

De más baj is van.

A hivatkozott törvény elrendeli, hogy a felállított járási mintaterek állandó jelvényvel jelölendők meg. Ilyen mintaterek legalább a kanizsai becslobiztos-járársban nincsenek, noha bár ezen jelvények felállítására érdekében a járási bizottság a ker. igazgatóságot kellő időben figyelmeztette, a mennyiben jegyzőkönyvi határozattal ezen intézkedés fogantatására felhívta; továbbá az erdőkre nézve járási minta terek fel sem állítottak, a mint maga az erdő-becslobiztos már két iz-

„Zalamegye“ tárcája.

KINDERBÁL.

— Karcolat —

Írta: J e n v a y G é z a.

Nagy dolgok vannak készülöben — Kallóséknál Kinderbál lesz!

Az egész farsangon kérte az Iluska a papát, az egész farsangon könyörgött, duzzogott, pityergett, hizelt, durcáskodott, míg végre megengedte a kegyetlen — őh; mert azok a papák farsangon mindig olyan kegyetlenek szoktak lenni — hogy a mama bált adhasson — a zöldfarsangon.

Van tehát most öröm. Iluska azonnal átfutott a kis Miliczához s boldogságtól ragyogó arccal mondta el neki, hogy a papa „megengedte“, hogy mit, azt természetesen nem kellett mondani, tudta azt már nagyon jól Milicza, ki azután szintén nem késett besugni az örömhirt a kis Pistikának, ez ezután ismét tovább adta a hirt a gymnasiumban, úgy hogy másnap már a tánciskolában, a költőiskolában, otthon és mindenütt csak a Kinderbálról beszélt a „fiatalság“ s a kis lányok alig tudtak hova lenni örömlükben. Kinderbálról ábrándoztak nappal s arról álmodoztak éjjel.

Szóval a „jövő nemzedék“ egészen fel lett izgatva, villanyozva.

A kis Lajcsika elhanyagolta leckéit s a kegyetlen professor ur már háromszor becsukatta. A Maticzával nem bírt a governante. A zongora-tanító majd megpukkadott mérgében a Lilicza mellett. Ferike elnegligálta a hegedű órákat. Tónika rettenetesen meg apprehendált Boriskára, a kis Laci összekapott Gyuriczával és mind

ennek oka — a Kinderbál és — Kallósék kis Iluskája volt.

Mert hát szó a mi szó, Iluska nem is valami mindennapi kis leány. Ő neki szokott legszebb bábuja lenni az egész városban. Toilette-ja mindig a legelegánsabb, nagyon jó „izlése“ van s e tekintetben a mamának egy hajszálynit sem szokott engedni. Hanem azért mind a mellett nagyon kedves, okos kis teremtes, szereti a könyveket — sőt úgy titokban már regényeket is olvas; — de különösen élhal a táncért, bálókért. De nem is csuda hisz a Kinderbáloknak mindig ő a királynéja s a kis gavallérok csak úgy rajongnak érte.

Ki boldogabb tehát ma nálánál!? Ma, midőn végre valahára elérkezett a Kinderbál napja! ez az oly nehezen, epedve várt est!

Edes mosolylyal nézi végig magát a nagy aranyrámás tükrörben, hogy lássa — bár ma már talán százszor is látta — jól áll-e az a szép camelia ebenszínű fürtjeiben s hogy jól veszik-e ki magukat a fehér ruhán a kék nefelejtsek? azután — mert már kezdenek szállingózni a „hivatalosok“ és „választottak“ — siet fogadni a bábra érkező barátait, az elegáns táncosokat, kik a mosolygó arcu papák és mamák szárnyai alatt, egymás után érkeztek Kallósék fényárban uszó szalonjába. — Majd karjára fonja kebel-barátnéját; a kis Miliczát s fel-alá sétálva, szemlét tart a táncosok felett, kik félénken, vissza vonulva a terem egyik szögletébe, minden biztatás dacára sem hajlandók még a hölgyek közé vegyülni.

— Ah mily fadeok ezek a mai fiatal emberek! — sóhajtott Iluska, kényesen lebbegetve maga előtt, páva tollas-tükrös legyezőjét. — Csak már jöjjön egyszer Arthur és Dezső.

— Ah Dezső! — reppent el Milicza ajkairól.

S az oly szívesen emlegetett Dezső és Arthur nem is sokáig várakoztattak magukra, még ott repkedett a Milicza ajkáról elszállt sóhaj a teremben, midőn két te-

rebélyes öreg ur karján két még terebélyesebb tensasz szony lépett a salonba, magukkal hozva reményteljes esemetéiket, a várva várt Dezsőt és Arthurt.

A két gavallér azután — ki közben legyen mondván, egész „bálmässig“: frakkban claque-al jelent meg, — udvariasan kezét csókolva a háziasszonynak, miután egyet-kettőt igazított volna fehér nyakkendőjén, azonnal sietett üdvözölni a hölgyeket. Mert ők csak a nők körében érzik jól magukat s Arthur különösen nagy tisztelője a szép nemnek, de legfőképp a szép kis Iluskának! kívül már hosszabb ideje „viszonya van“ s lépten nyomon igyekszik meggyőzni a kis hamist szerelmének igaz és őszint voltáról. Mindennap haza kíséri a tánciskolából s ha Iluska az ablaknál mészál, ő folyton Kallósék háza előtt promenadiroz, titokban esőket hányva az „imádott angyal“ felé, így akarva kijátszani a kegyetlen mamákat, kik határozottan ellenzik a „viszonyt“. Sőt mi több! a multkor még serennaddal is meg akarta lepni szíve választottját, de a papa megtudott mindent s elég kegyetlen volt dugába dönteni a szerelmes lovag szép terveit.

Hanem hát meg kell vallani, a kis Dezső is van olyan gavallér mint Arthur — ugyan még csak a normális iskolába jár, hanem azért könnyen kitesz holmi kis gymnasistán. Kitiűnő táncos, jó „kürmacher“, művelt, elégáns fiú s minden harmadik szava: csókolom kezeit nagysád. Szóval, mint a kis leányok mondják — „kedves fiatal ember.“

Előbb a kis Miliczának udvarolt; de mióta meglátta a Jolánkát, feledett mindent, azóta nincs nyugta, szíve csak a kis szőkéért eped s várva várja az alkalmat, hogy feltárhassa azt újabb imádoztója előtt.

— Ah Jolán nagysád — sóhaj a kis dandy, az első négyes alatt — én nagyon beteg vagyok!

— Beteg? — mosolygott a kis hamis — bizonyosan meghűtötte magát, forduljon a papához, az orvos s bizonyára fog segíteni baján.

ben is beismerte. — Azon kérdés merül már most fel, hogy bekövetkezvén a felszólalások ideje, hova lesz hasonlítható a felszólalás tárgyát képező birtok elbírálása, hogyan lehet a felszólalót jogos és törvény adta védelembe részesíteni, esetleg tulságos, méltánytalan követelésével elutasítani, midőn nincs tér megjelölve, melyhez hasonlítható lehetne; kételkedünk benne, hogy ez jogosult s a törvény intenciójának megfelelő eljárás volna!

A kanizsai sorozó járással még azon kalamitás is megtörtént, hogy a már II-od osztályba sorozott szántó földeknek egy része az I-ső osztályba sorozatott illetve áthelyezett és pedig egyszerűen úgy, hogy a ker. igazgatóság egy rendeletet boesátott a kir. becselőhöz, a ki a járási becselő és községi bizottság mellőzésével saját maga teljesítette ezen áthelyezést. Azt hisszük, hogy az országos bizottság ily eljárást a törvény világos rendelete ellenére nem szentesíthet; ép ez okból nem is késett a járási bizottság ezen viszás eljárás felett jegyzőkönyvileg rosszaságának kifejezést adni és a jogtalan eljárást folytán áthelyezett birtokot az előbbi osztályba visszahelyezte.

Miután pedig mind a tiszta jövedelem magas fokozata, mind a düllőknek szabályellenes sorozása az, a mi gazdaközönségünket méltán nyugtalanítja, ebből folyólag szükséges, hogy a döntő helyen az ezer és ezer panasz átvizsgálásával, az egyenes és igazságos alapnak kimutatásával ezen nagyfontosságú ügy elintéztessék. Nagy-Kanizsán, 1883. március 23.

Kováts Janos.

Az első magyar ált. biztosító társaság.

Ezen minden ízében magyar társaság mult hó 13-án ülte meg negyedszázados fennállásának ünnepét. Tudva azt, hogy hosszú pályafutása alatt számos, biztos alapot nélkülöző s legtöbbször a közönség kizsákmányolását célzó társulat megbukott, ezer és ezer embert juttatva koldus botra, vagy érzékenyen megkárosítva, míg maga a jubiláló társulat alapjában folyton izmosodott s a közönség részéről meleg felkarolásban részesült: talán hasznos szolgálatot teljesített a t. olvasó közönség irányában, ha a társulat ügybuzgó titkáranak Pompéry Jánosnak „Az első magyar általános biztosító társaság 1858-1883” című az ünnepély alkalmából kiadott műve nyomán rövid vonásban megismertettük ezen derék intézet keletkezését, más részt felsoroljuk azon áldozatokat, melyeket a jótékony oltárára hozott, mintegy viszonzásul azon tömeges részvétért, mellyel évről-évre a közönség jobban és jobban felkarolta.

Az ötvenes években a biztosítás eszméje még kevéssé hódított magának tért az országban. Az elnyomatás sötét korszakában, habár egyesek meg voltak is győződve ezen intézmény üdvös volta iránt, azonban a hazafiság nem engedé meg, hogy az országban lévő idegen biztosító társulatokhoz forduljanak. Tűz, jég tett tönkre családokat és falvakat a nélkül, hogy a roppant kár csak részben is pótolva lett volna.

Ily szomorú tapasztalatok vezették Lévay Henriket egy magyar biztosító társulat alapításának kezdeményezésére. Nagy bátorság kellett ahhoz, hogy valaki 1857-ben egy magyar társulat alapításához fogjon akkor, midőn az idegen hatalom fötőrékvése épen a magyarság s annak érdekei elnyomására irányult, más részt meg hiányzott a bizalom ily részvényekre alapított társulat iránt.

— Oh nem, szép nagyság, rajtam a papa nem segíthet; mert nekem a szívem fáj nagyon; de nagyon.

— A szíve!?

— Oh! igen a szívem, kegyed szép szemei megsebzették; mert én — — — szeretem imádom önt Jolánka . . .

— Szeret!?! kacagott a kis esztelen — hányan mondták már ezt nekem, csak hogy lássa, én nem hiszek ám oly könnyen a férfiaknak, mert tudom, hogy azok mind hamisak. Különböztetted mit? ha szeret, ha igazán szeret hát — beszéljen a mamával!

Amott meg az étterem ajtajában két fiatal dandy tart szemlét a keringő árjában előtük elreppenő kis angyalkák során; mert őket már nem mulatja a tánc.

— Nézd csak Pista — szólal meg az egyik — mily isteni széke az ott a Muki karján.

— Hagyd el kérlek. A nő mind hamis! — Maradjunk mi inkább a pezsgónál — válaszol a másik adonis, egy egész füstfellegét fújva a papától occupált finom sultán dohányból sodorított cigaretté-jából, az épen előtte álló botanica professorának orra alá, ki az iskolában egész az unalmasságig szokott a korai dohányzás káros hatásairól papolni, azután karjára fűzve barátját az étterembe léptek, hol ugyan csak zajosan folyt a mulatság.

Friczi magásra tartva pezsgőtől gyöngyöző pohárát, hangos szavakban éltette a házi urat: a kedves Kallós bácsit, ki ily feledhetlen estét szerzett a „fiatal-ságnak.” Jenőke a nőkért s a tánczért ivott, Arthur pedig a szíves háziasszonyt éltette, azután rohant az eszbonquet, melissa, millefleurtól illatozó salonba; mert a cigányok a második négyest jelezték, a négyeseket pedig — tudva levő dolog — ő szokta arangirozni.

A quadrille alatt azután természetesen az étterem is egészen kiürült, csak Friczi nem lett hűtlen a pezsgős palackokhoz, no de meg különben Kallósék szobaleányának szép szemei is nagyon csábítólag marasztal-

Nagy és nehéz feladat várt tehát az akkor még kevéssé ismert férfúra. Csak az ő nagy erélye, az ügy iránti páratlan lelkesülése, kitűnő szakképzettsége, a felmerülő akadályok legyőzésében nyilvánuló szívós kitartása eredményezték, hogy a társulat nemcsak esirájában meg nem bukott, de sőt sikerült a nemes eszmének megnyerni s az ügy élére állíthatni oly férfiakat, kiknek fényes neve, politikai szereplése, társadalmi magas állása a társulat soliditását illetőleg elég biztosítékot nyújtottak s az ifjú intézet iránt a bizalmat a közönség körében felköltötték.

Lévay körül mint alapítók a következő hazafiúk csoportosultak, kiknek aláírásával adatott be az engedélyért való folyamodás: gr. Apponyi György, Deák Ferenc, gr. Desseffy Emil, br. Eötvös József, Havas József, b. Jósika Sámuel, beodrai Karácsonyi László, gr. Károlyi György, Kiss Andor, Nádossy István, br. Sennyey Pál, Somssich Pál, gr. Széchenyi Antal, Szögyényi László, Ürményi József, gr. Zichy Ferenc és gróf Zichy Henrik.

A társulat első közgyűlését 1857. évi július 15-én tartotta Károlyi György gr. elnöklété alatt. A gyűlésen a társulat elnökvé Ürményi József megyénk boldog emlékü főispánja és Zsivora György, vezérő igazgatójává pedig Lévay Henrik lett megválasztva.

A társulatnak nagy előnyére volt, hogy Deák Ferenc, a haza bölse, megyénk büszkesége, nemcsak alapító tag lett, hanem a választmányi tagságot is elfogadta. — A társulat megalakulása s a választás eredménye köztudomású jutván, az ország minden részéből a politika s a tudomány jelesei üdvözölték a társulatot, mely ily nemeskeblű hazafiak buzgó támogatása mellett kezdte meg pályafutását.

Habár a társulat megalakult s tisztviselőit meg is választá, működését tényleg még nem kezdhette meg, mivel azt a kormány több feltételhez kötötte, melyek szerencsés leküzdése után sikerült csak működését megkezdnie 1858. évi február hóban. — A többi közt a megválasztott elnököket sem erősítte meg a kormány, miért is az 1858. évi február 17-én tartott véglegesen alakuló közgyűlésen elnökké Lónyay Menyhért és Hajós József választottak. Ugyanezen közgyűlés elhatározta, hogy Ürményi Józsefnek, a társaság létrehozásánál szerzett nagy érdemei iránti elismerése kifejezésül arcképét a gyűlésteremben kifüggeszteti, mely határozatot azonban a kormány szintén megsemmisítette s a határozatot a jegyzőkönyvből kitépte.

Nagy előnyére vált a társulat elterjedésének ama körülmény, hogy a derék igazgató a társulat hivatalnokait nem külföldről, vagy az idegen társulatok hivatalnokaiból alakította, hanem mindenütt hazafiakat alkalmazott. Sok honvéd nyert főleg e társulatnál állást részint mint hivatalnok a központban, részint mint a társulat ügynökei az ország különböző vidékein. Nem volt esuda hát, hogy ily szervezés mellett az új intézmény meleg pártolásban részesült a magyarok részéről s már az első évben oly szép lendületet nyert, hogy az addig hazánkban szerepelt biztosító társulatok aggodó tekintettel szemlélték gyors elterjedését!

A közönségnek az új intézet iránti bizalmát fokozta azon rokonszenv, mellyel főuraink s a magyar fő klerus azt felkarolták és terjedelmes uradalmuk épületeinek biztosítását mind ezen hazai társulatnál elhelyezték.

A hazafias szellem aegise alatt így fejlődött s szilárdult meg ezen intézet s mai napság, negyedszázados jubileumán nyugodva nézhet lefolyt működésének sikerdús eredményére.

Viszont a társulat célszerű újítások, a fizetési módok könnyítése és kedvezmények életbe léptetése által viszonzá a közönségnek pártfogását. Nyereményének egy részét rendszerint a biztosított felek közt osztja meg; így az életbiztosító osztály tiszta nyereségének felét s a jégkár biztosításnál a tiszta haszon egy ötödét engedi át a biztosítóknak. A társaság újabb intézkedése szerint lakházakat és gazdasági épületeket az első ingyen évvel lehet hat évi időtartamra biztosítani, mely intézkedést

ták. Udvarolt is neki egész tüzzel s az egyedüllet nyújtotta kedvező alkalom, meg a pezsgő úgy feltöltötte, hogy még piros pozsgás arcát is megmergte csipkedni s ki tudja még mire nem batorodik, ha a professor ur véletlenül az étterembe nem botlik s véget nem vet a „pásztor óráknak.”

— Rrrrr! Double ét! — hangzik ez alatt a teremből a kis Arthur harsány hangja s a kis dandy egészen el van ragadtatva, hogy a négyes oly kitűnően sikerül. Még a tisztelendő ur is ugy táncol most, mint ő komandiroz. Hej pedig; de egészen másként van minden a katekizmus óra alatt.

— Petite chaine! — kiabál tovább a vortánzer. Most azonban Dinike vagy rosszul hallott, vagy rosszul akarta érteni a dolgot, elég az hozzá, hogy a jobb kéz helyett balját nyújtá táncosnőjének. No lett azután erre rendtelenség, zür-zavar. De hisz épen ezt akarta a kis Dini: elrontotta Arthur négyesét, Arthur természetesen dühösködött s mérgében „kompliment”-ot kiáltott.

A négyes után következett a szünóra s a párok a papák s mamák kíséretében az étterembe vonultak. Volt azután ott láрма, zaj, pohár csörgés, tányér zörgés, durrogtak a palackok, vigan szólt a zene.

Mindenki mulatott s pihent a tánc fáradalmi után, csak a szegény kis Arthurnak nem volt nyugalma. Hja! mert a fortencéri szerep a kenderbálokban is csak olyan rögs pályá, mint a nagy bálokban. — A vacsora után cottilion következik s még a kis Timinek, meg a Milinek nincs táncosa, pedig teremteni kell, ha a föld alól is; mert a kis Arthur nagyon büszke arra, hogy az ő fortencérsége alatt még eddig egyetlen egy leány sem szokott kimaradni a társas táncokból. — Mikor azután vége lett a vacsorának, a keringő hangjai tudatták, hogy a cottilion csakugyan megkezdődött. A párok nyilseben repkedtek. Gyuricza a legmerészebb figurákkal cizráta a „dreischritt”, úgy hogy a mamák nem győzték eléggé bámulni ügyességét, a papa pedig elégedet-

a biztosított közönség érdekeit szem előtt tartva, ép az általános pénztelenség uralma alatt hozta be.

Különös gondot fordít az ország gazdasági érdekeinek fejlesztésére, mely szempontból kiindulva a társasággal szerződési viszonyban álló gazdasági egyesületek tagjait jelentékeny díjleengedésben részesíti s emellett az illető gazdasági egyesületeknek is külön jutalékot ad.

A kisbirtokosok és gazdatisztek fia számára jelentékeny alapítványt tett azon esetben, ha azok gyermekei valamely gazdasági tanintézetben gazdatiszteké akarják magukat kiképezni. Ezenkívül négy ily ifju részesül évi 400 frtos ösztöndíjban; a kijelölés a gazdasági egyesületeknek van fenntartva s ez ideig tíz ifju folytatja gazdasági tanulmányait a társulat költségén. —

Kiváló pártfogásába vette kezdetül fogva a tüzoltó egyleteket, melyek üdvös működése mind a közönség, mind a biztosító társulatok javára szolgál s mintegy 30 ezer forintot képvisel azon összeg, melyet egyes tüzoltó egyleteknek részint megalakulásukkor, részint később szerek beszerzése végett adományozott. — Ezenkívül a m. kir. belügyminiszteriumnál 10 ezer frtos alapítványt tett le a célból, hogy ezen összeg kamataiból a tüzoltás közben megsérült vagy munkaképtelenné vált tüzoltók s azok családjai részesüljenek. Az ily folyamodások az országos tüzoltó szövetség központi választmányának föltérjesztése folytán kerülnek a társulat közvetítésével a belügyminiszteriumhoz.

A társulat legszentebb kötelemének tekint minden hazafias vállalat támogatását s már is 170,649 frtra rug, amit a nemzetiség, a tudomány, általában az irodalom, a művészet, a vallás- és a jótékony oltáran áldozott s azonkívül az egyházaknak, a magy. tud. akademiának, a tan- és közművelődési intézeteknek igen olcsó kamat mellett mintegy 300 ezer frtot meghaladó kölcsönöket adott. —

Röviden ismertette a társulat alakulását, feltüntetve azon pártolást, melybe a közönség kezdetül fogva a nála uralkodó hazafias szellemmel fogva részesítette, kimutatva, mint igyekezett e rokonszenvet viszonzni: nem csudálkozhatunk azon, hogy negyedszázados ünnepélye alkalmából a magyar sajtó osztatlan elismeréssel üdvözölte s a közönség pártfogásába a legmelegebben ajánlotta mint hazafias szellemű és szilárd alapon nyugvó társulatot.

A Balaton-egylet alapszabályai.

(Vége.)

VII. Az egylet tisztviselői.

14. §. Az egylet tisztviselői következők: az elnök, alelnök, a titkár, a pénztárnok, az ügyész, hat szakosztály elnök, hat szakosztálytitkár.

15. §. A tisztviselőket a közgyűlés szavazattöbbséggel három évre választja. Első sorban a választmányok s közvetve a közgyűlésnek felelősek.

VIII. Az elnök.

16. §. Az elnök a hatóságokkal és a közönséggel szemben képviseli az egyletet, jogérvényes okiratokat aláír; elnököl a köz- és választmányi gyűléseken; utalványoz az egylet kiadásaira a pénztárból, netáni szavazategyenlőség esetében dönt; valamely tisztviselői állás időközben történt megürülése esetén a legközelebbi választmányi ülésig helyettesítve nevez ki.

IX. Az alelnök.

17. §. Az alelnököt akadályozása esetében mindenben az alelnök helyettesíti.

X. A titkár.

18. §. A titkár az elnök utasításai értelmében az egylet összes írásbeli ügyeit végzi; ő vezeti a választmányi és közgyűlési jegyzőkönyveket; az egylet pecsétjének őre.

XI. A pénztárnok.

19. §. A pénztárnok kezeli az egylet pénzeit, azokról a választmányának félévenként jelentést tesz. Előre nem látott sürgős kiadásokra 20 forintig terjedő összeget utólagos elnöki jóváhagyás fejében kiadhat.

ten mosolygott bajusza alá s azt gondolta magában, hogy mégis csak „fene gyerek” ez a Gyuricza: egészen apjára ütött.

A cottilion után azután csárdás jött, erre pedig polka lengyelke s ezután ismét csárdás.

Lilike, Miczike, Timike mamái azonban a csárdás alatt, melyet pedig még ugyancsak tüzzel járták a párok s a táncosok közül csupán csak a kis Miki aludt el mamája öleiben — össze dugták fejüket s készüldni kezdtek. Hiába volt minden marasztalás, biztatás, a mamák elámosodtak s makacsul megmaradtak haza menő szándékuk mellett.

Timiek s Liliek távozta után azután lassan-lassan ritkulni kezdett a bálozó publikum, úgy, hogy mire Phoebus kikelt ágyából, a repkedő kis angyalkák már rég elhagyták ábrándjaik tündér világát, hogy a puha váncosok között, édes álmaikban még sokszor visszavissza térhessenek oda, csevegessenek, fecseghessenek sokat, soká arról a feledhetlen estéről, mely annyi boldog emlékekkel fűződik piczi szivecskéjükhöz.

Csak Friczinek kellett nagyon megkeserülni Kallósék estélyét. — Egészen elhanyagolta leckéit, a miért azután a professor ur majd mindennap meginvitálta — ebédre.

Ugy, hogy végre Mukikának, Friczi barátjának is kezdett föltűnni a dolog.

— Ugyan Friczi miért vagy te a kenderbál óta annyiszor bezárva? — kérdé azután egy izben egész naívu.

— Nevetség! felelt cynikus mosolylyal Friczi — hát nem tudod, hogy „viszonyom” van Kallósék szobaleányával.

— No, de azért csak nem zárnak be!

— Értesz is te hozzá! a professor urnak pikkje van reám — ő neki is tetszik az ideálom!

oda! Egy órára volt jelezve, iparkodtam megjelenni. Midőn oda értem. A 2-ik lapon első hasáb 38 sorban „sorává” helyett „csatává” teendő.

Dr. Lipp Vilmos jeles régészünk keszthelyi ásatásait ismét újabb siker koronázta. Legközelebb ugyanis 29 koponyát és több csontváz részt, mint az ásatások eredményét, küldött fel Budapestre az embertani múzeum részére. — Sajátságos e koponyáknál, hogy azok összenyomott szemüregűek és szerfölött laposak; feltűnők továbbá a lábszárcsontok, amennyiben ezek a történelem előtti népfajokat jellemző platykniát azaz a kardalakú sípontosokat tüntetik fel, amilyen sípontosra jelenben legfeljebb kivételesen akadhatni.

Adakozás. A zalamegyei általános tanítói testület elnöksége az egyes budapesti könyvkereskedőket és könyvkiadó cégeket megkereste, hogy becses adományaikkal az egyesületnek könyvtárát gyarapítani sziveskedjenek. A lelkes felhívásra e ideig a Szent-István társulat és Lämpel Robert könyvkereskedői cég 11—11 drb. művel gazdagították az egyesület könyvtárát.

Pályázat segéd tanítói állásra. A szt.-máriai (Muraköz) róm. kath. elemi iskolánál egy segéd tanítói állomásra 315 frt fizetéssel, elkülönített szabad lakással és két öl tüzifa illetményrel pályázat van hirdetve. A pályázótól a maganyelvnek tudásán kívül a horvát nyelv tudása is kívántatik. Az okmányokkal kellőleg felszerelt kérvények f. hó 30-ig adandók be a szt.-máriai kath. iskolaszék elnökéhez.

Tíz éves jubileum. A helybeli polgári iskola tanintélete elhatározta, hogy a tanintézet tíz éves fennállásának ünnepét a folyó tanév utolsó hónapjában rendezendő ének- és szavalati ünnepélyvel fogja megülni, mely alkalommal egyuttal az intézet eddig volt növendékei visszatartott rajzaiból rajzkiállítás is fog rendeztetni.

A hármaskörre vonatkozólag lapunk mult számban közölt hírt újabb értesülésünk folytán avval egészítjük ki, hogy az azonnal alkalmazott szerencsés operációt dr. Böhm Szidney perlaki járásorvos ír eszközölte.

Névváltoztatás. Mayer György alsó-lendvai illetőségű vezetőkénevének „Zala”-ra, továbbá Krausz Pál bobai illetőségű nagy-kanizsai lakos vezetőkénevének „Kovács”-ra kért átváltoztatását a m. kir. belügyminiszterium f. évi 15545 illetve 19429 sz. a. kelt rendeletével megengedte.

Alapszabály megerősítés. A zala-szentgróthi, valamint a sójtói önkéntes tűzoltó-egyletek alapszabályai a m. kir. belügyminiszterium f. évi 19764 illetve 19765 sz. a. kelt rendeletével megerősítettek.

Pótvásár. A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter f. é. március hó 27-én 13880 sz. a. kelt rendeletével megengedte, hogy Zalamegye területéhez tartozó Nedelicz községben a március hó 10-ére esett, de meg nem tarthatott országos vásár helyett f. hó 9-én pótvásár tartassék.

Az unjonozás a zala-egerszegi járásban mint lapunk egyik előző számában közöltük f. hó 9-től 14-ig bezárólag tartatik. Pótlólag megemlítjük, hogy a honvédség részéről a sorozó bizottság tagjai Wacht őrnagy elnök, Ell Gyula főhadnagy, dr. Faykis ezredorvos urak.

Lopás. Szent-Ivánon f. hó 4-én ismeretlen tettesek Hakk Ferdinánd vendéglős éléskamrájának falából a téglát kiszedték s az így támadt nyíláson az éléskamrába behatolva, az ott összehalmozva volt nagy mennyiségű disznó húst elvitték. Járási szolgabíró urunk a lopásról magán uton értesülvén, a nyomozás eszközlése végett azonnal foglárakat küldött ki a helyszínére.

Meteorológiai észleletek a esáktornyai községi elemi népiskolánál 1883. évi március hóban. Közép légnyomás: 720.4 millimeter; legnagyobb légnyomás: 61.6 mm. 4-én reggel 7 órakor; legkisebb légnyomás: 31.8 mm. 11-én reggel 7 órakor. Közép hőmérséklet: $\pm 0.9^{\circ}\text{C}$. legnagyobb hőmérséklet: $\pm 14.8^{\circ}\text{C}$ 31-én délután 2 órakor; legkisebb hőmérséklet: -10.8°C 14-én reggel 7 órakor. Közép páranomás: 4.1. A levegő közép nedvessége százalékokban: 83.2%; legesekevényebb nedvesség: 31.9% 30-án délután 2 órakor. Közép felhőzet (0-tól 10-ig számítva) 5.8. Egészen derült ég: 9-er, s egészen borult: 36-szor észleltetett. Közép szélerősség (0-tól 10-ig számítva) 2.4. Összesen észleltetett 87 szél és pedig: északi 35; északkeleti: 9; keleti: 9; délkeleti nem volt; déli: 19; délnyugati: 4; nyugati 8; északnyugati 3; szélesend megfigyeltetett: 6-szor. Napok száma, melyeken 5-nél nagyobb szélerősség észleltetett 9 és pedig: 2, 3, 7, 8, 21, 22, 23, 26 és 27. Légtörő csapadék (hó és eső) havi összege: 78.33 mm. Legnagyobb csapadék mennyisége (eső) volt 20.80 mm. 17-én. Csapadék volt 11 napon; hó 3 napon 10, 11 és 23-án; eső 6 napon 17, 18, 20, 26, 27 és 28-án; hó és eső 1-én és 21-én. A hó magassága 11-én 12 cm. volt. Köd észleltetett 19-én reggel 7 órakor. Csáktornyan 1883. április 4. Jeney Gusztáv.

Uj lap. „Rábavidék” címmel Körmenten Ajkay Sándor körmendi volt kir. járásbíró szerkesztése mellett egy új, társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap indult meg e hó 1-én. Kiadja a körmenteni könyvnyomda-részvénytársaság.

Postautánvételi összegek kifizetése. A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszterium részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a postautánvételi összegek kifizetésében azon változás áll be, hogy az 1883. évi április hó 1-től kezdve feladott utánvételes küldeményekért beszédett utánvételek a postautalvány módjára fizettetnek ki a nélkül, hogy az utánvételes küldeményről szóló eredeti vevényét fel kellene mutatni. A küldemények feladói az utánvételi lapokat tisztán és olvashatóan töltsék ki, nevüket, lakhelyüket és lakásukat, a hová a visszaérkezett utánvételi lapot kézbesíteni kell, — az utánvételi lapon pontosan és tüzetesen írják ki, mivel a hiányos feljegyzés következményei a feladót terhelik. Az utánvételi lapok hivatalos díjmentes reklamálása megszűnik, és az utánvételi összeg reklamálásáért 10 kr. díj jár, mely azonban, ha a reklamáció alkalmával kitűnik, hogy a feladónak visszaadatik. A postakincstár az utánvételes küldeményekért szavatol, mint más kocsipóstai küldemé-

nyekért. Az utánvételi összegért a postakincstár csak annyiban szavatol, a mennyiben a küldemény a címzettnek kiszolgálva, és az összeg küldemény feladásától számítva, hat hónapon belül reklamálva lett. Ezen határidő után az utánvételi összeg három éven belül csak az esetben fizettetik ki, ha a még meglévő eredeti számadásokról és számadási okmányokból a postai szákszámvevőség által megállapítható, hogy az utánvételi összeg a postapénztárba csakugyan befizettetett, de onnét még kifizetve nem lett. A postautalványi jegyek folyó évi április hó 1-ével megszűnek. A közönség kezében levő úrlapok a m. kir. postahivataloknál 1883. évi december végéig más postai értékekkel által kicserélhetnek.

Március hóban városunkban elhaltak. 2-án. Nyáry Ferenc 83 éves számtartó végelgyengülésben, 11-én. Kovács Lujza 2 éves sorvadásban és Sanits József 81 éves asztalos végelgyengülésben, 17-én. Kiss Katalin 11 1/2 éves nehézkóiban, 22-én. Simonfy Ferenc 3 éves sorvadásban és Beniczki Katalin 79 éves szellem végelgyengülésben, 27-én. Vörös Károly 3 hónapos sorvadásban, Fiedler József 3 hetes nehézkóiban és Laky János 40 éves napszámos tüdő gutaütésben, 29-én. Rigó Ignác 55 éves volt városbíró szívbetegségben. Zala-Egerszeg 1883. március 31-én. Rigó Ferenc körorvos.

Nyiltér. *)

Köszönet nyilvánítás.

Alulírott elmulasztatlan kötelességemnek tartom legforróbb hálaköszönetemet nyilvánítani Csötey J. nyug. honvédőrnagy őnagyságának, aki Cremonában 12 napi ottidőzésem alatt engem, egész ismeretlen igazi magyar vendégszeretettel fogadni s leereszkedő nyájasságával egész érdemtelenné kiittenteni sziveskedett.

Schlesinger Ignác.

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Zalamegye” ápril hó 1-én megjelent számában Weisz Izidor ügyvédnek azon nyilatkozata, hogy én ellene **merényletet** követtem volna el? alaptalan ragalom; amny azonban igaz, hogy nyilvános helyen velem szemben sértő — és egyáltalában művelt emberhez nem illő — és nyilvánosság elé nem hozható nyilatkozataért, többek előtt szembe vele — **areul ütöttem**; mit ő viszonozni akart, — azonban belátva tehetetlen gyávaságát, nyilatkozatában merénylet kifejezéssel akarja magáról lemosni azon szennyfoltot, a melyet az egyszer a közvélemény szerint is megérdemelt.

Azon állításával szemben, hogy én lovagias elégtétel adásra képes nem vagyok, azt hiszem, hogy azt, — bár mily nyilatkozatnak legyen is birtokába ő — mint **esattanósan sértett fél** megítélni nem kompetens, hanem igenis, ha csakugyan léteznek kezei között ellenem egy ily nyilatkozat, a melynek alappján én elégtétel adásra képtelen vagyok, úgy bizonyosan ellenem vagy nyilvánosságra hozta volna, vagy pedig becsület bíróság keze közé tette volna le, mely is hivatta lett volna e felett határozni. —

Kelt Zala-Egerszegen 1883. április hó 5-én.

Gráner Géza.

*) E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a szerkesztő.

Felelős szerkesztő s kiadó-tulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.

Hirdetések.

2000 leghíresebb orvosa Európának, kiknek bizonyítványai már előre közre lettek bocsátva, rendeli a

Popp-féle fogszert.

mint a fogak és a száj részére a létezők legjobbjait! Számos bizonyítvány **Érdem érmeik külön- a legelső orvosi bűző kiállításoktól tekintélyektől**

Harminc éven át jönnek bizonyult

Anatherin szájviz.

Dr. Popp J. G.-től es. kir. udv. fogorvos Bécsben, I. Bognergasse 2.

Gyökerező gyógyszer mindennemű fogfájás ellen, mint szintén a szájüreg és a foghús mindennemű betegségei ellen. Jönnek bizonyult öblögető viz az idült torok bajoknál. 1 nagy palack 1 ft 40 kr 1 közép 1 ft és 1 kicsi 50 kr.

Növényi fogpora rövid használat után a fogakat vakító fehérekre teszi, anélkül, hogy azok ártalmára volna. Ara dobozonként 63 kr.

Anatherin fogpástája üvegszelenecében, 1 frt 22 kr-al, jönnek bizonyult fogtisztító szer.

Illatos fogpástája rövid használat után vakító fehér fogak, a természetes és műfogak ápolására és a fogfájás megszüntetésére darabja 35 kr.

Fog óloma igen gyakorlati s a legbiztosabb szer a lyukas fogaknak önölmozására. Ara dobozonként 2 ft 10 kr

Orvosi növényiszappan kitűnő pipere szer a söröm, kúteg, a majfolt és szeplő ellen, a tiszta üde arcból előmozdítása és fe-tartására, az atka, pörsevés, tisztátalan arcból kelések ellen. Ara 30 kr.

A t. cz. közönség felkérteik világosan Popp eszék udvari fogorvos-féle készítményeket kérni, s csak az olyakat fogadni el, melyek saját védjeggyel vannak ellátva.

Kaphatók: **Zala-Egerszegen:** Hollós J., Keszthelyen Braun Pál., Sümegben: Stamborsky L., Tapolcán: Glaser S., Nagy-Kanizsán: Prager B., Belus J., Szombathelyen: Simon A., Rudolf A., Alsó-Lendván: Kiss B., Körmenten: Sonnenvend M. gyógyszerészeknél.

12. 5—2.

Kitűntetett Bécs. Triest 1882, Kecskemét, Fehérvár, Wels.

Egger-féle dijjutalmazott különlegességek.

Az Egger-féle mellpasztilla, általánosan ismert és kitűntetett szer **köhögés, rekedtség és elnyálkásodás** ellen elannyira, hogy számos bel- és külföldi szak-tudós e nemből a legjobbnak ismerte el. A 25 és 50 krajcáros eredeti dobozok Magyarországon minden nagyobb gyógyszerárban kaphatók.

Gyomorhaj ellen Egger-féle Sodapasztillák mindenféle **gyomorhajok, emésztéshiány, gyomorhív, beltunyaság, görvény, halvány-ság, ismétlődő főtájás** ellen. Ezen pasztillák, melyek egy ezen cédra készült és szabadalmazott gépen készülnek, könnyen olvadnak, kellemes ízűek és elősegítik a könnyű lelékzést. — Egy eredeti doboz utasítással 30 kr.

Egger zuzmohövény cukorkái (lichenis carraghen) a legfinomabb anyagból készült, hatásuk nedvesítő köhögési csillapító szer. Igen kellemes gyümölcs-ízűek, különösen óják a le zési szerveket és száradástól. Szónokok, bírók, színészek, tanítók, különösen mindazok, kik hivataukról fogva sokat beszélnek, el ne mulasszák ezen kitűnő cukorkát használni. Jóságuk dacára könnyen beszerezhetők: egy doboz 15 kr.

Egger val. mandula formájú maláta bonbon

Csomagolva, valódi amerikai hártya-papirzacskókban. Biztos óvszer köhögés, rekedtség és gége kiszáritás ellen. Igen tiszta malátakivonatokból és cukorból vannak készítve és nem képeznek semmiféle gyomorsavat. Egy eredeti zacskó 10 kr.

Ezen különlegességek eredeti áron kaphatók: **Zala-Egerszegen** Hollós J. s; **Nagy-Kanizsán** Belus József és Prager Béla, **Szombathelyen** Rudolf Alajos és Simon Gyula gyógyszerészeknél. — 30. *—4.

Breisach Sámuel

könyv- és papír-kereskedésében

ZALA-EGERSZEGEN

mindenkor kaphatók, a hazai és külföldi irodalom

jelesebb művei;

nagy választék:

diszmvékek és imakönyvek, iskolakönyvek legújabb zeneművek, stb.

Mindenemű irodai- és levélpapírok, irodaszerek és kész üzleti könyvek,

azonkívül

mindenféle **üggyévi, jegyzői és egyházi nyomtatványok** nálam mindig készletben vannak, és mindenemű nyomdai és könyvnyomdai munkák legutányosabb áron elfogadtatnak. — 2. *—8.

A legújabb magyar savanyúvíz forrás a petánczi Széchenyi forrás

Vasmegeyében, Radein mellett,

a legkitűnőbb savanyúvíz az országban, az orvosok által a legmelegebben ajánlva.

Hatásos alkatrészeinek szerencsés összetételénél fogva felülmúl minden hasonló ismert vizet s mint **borhoz igen alkalmas savanyúvíz** helyben már is igen kedvelté lett.

A mult ősszel, mindjárt a forrás megnyitása után, **Triestben kitűntetést** nyert s Budapestben, Bécsben vegyileg elemzettetett.

Megrendelések egyenesen PETÁNCZRA (posta Mura-Szombat), a forrás igazgatóságához intézendők.

Eladók és raktározók kerestetnek.

Hamisítások ellen a dugaszra e név „Széchenyi” van beégetve.

Mindig friss töltés.

42. *—3.

Távirat cím: VOGLER, Regede.

Özv. Tahy Rozália

önkirakó gyorsajtóval és Boston (Alleminuten) géppel működő

KÖNYVNYOMDÁJA

ZALA-EGERSZEGEN.

Ajánlja magát a t. c. közönségnek mindennemű könyvnyomdai munkáknak diszes, gyors és jutányos elkészítésére. Névjegy- és jegyeskártyák 5 perc alatt Gyászjelentések 2 ó. alatt készülnek el.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.